

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

2024
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 09

Z obsahu:

- Stav energetické unie
- Zpráva o konkurenceschopnosti EU
- Složení nové Evropské komise

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

začátkem září zveřejnil bývalý prezident Evropské centrální banky Mario Draghi dlouho očekávanou zprávu o budoucnosti konkurenceschopnosti EU. Práci na analytickém dokumentu ho v loňském roce pověřila předsdkyně Evropské komise Ursula von der Leyen. Ve své zprávě Draghi vyčísluje enormní investiční potřeby, které Evropská unie potřebuje, aby v globální hospodářské soutěži mohla konkurovat Spojeným státům a Číně a zároveň si udržela stávající životní úroveň. V souvislosti se schopností EU financovat náklady spojené s dekarbonizací upozorňuje na vysoké ceny energií a doporučuje energetické náklady pro konečné spotřebitele snížit. Zároveň navrhuje posílení správy jednotného trhu a vytvoření „skutečné energetické unie“. Do jaké míry dojde k realizaci doporučení Draghiho zprávy nyní záleží na přístupu členských států EU. První příležitost k diskusi o důsledcích navrhovaných kroků budou mít nejvyšší představitelé vlád na příštím zasedání Evropské rady ve dnech 17. až 18. října. Nově zvolená předsdkyně Evropské komise již některé závěry Draghiho zprávy promítla do rozložení portfolií v nové Komisi. Její složení představila dne 17. září. Výkonnou místopředsdkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci byla jmenována Teresa Ribera. A právě s odvoláním na Draghiho zprávu ji von der Leyen mj. pověřila prací na zajištění udržitelných cen energie a ukončení závislosti na fosilních palivech. Úkolem výkonného místopředsedy pro prosperitu a průmyslovou strategii Stéphana Séjourné bude prostřednictvím nástroje pro koordinaci konkurenceschopnosti zlepšit spolupráci na všech úrovních tak, aby potřebné investice byly lépe zacílené. Na post komisaře pro energetiku a bydlení byl jmenován Dan Jørgensen. V nominačním dopise mu von der Leyen mj. uložila vypracování plánu elektrifikace, přičemž jeho přístup má respektovat princip technologické neutrality. Zároveň se od něj očekává, že podpoří vývoj a zavádění nové generace malých modulárních reaktorů (SMR). Nominované komisaře nyní čeká slyšení v příslušných výborech Evropského parlamentu. V září Evropská komise zveřejnila již devátou výroční zprávu o stavu energetické unie, která reflektuje dosavadní pokrok EU v oblasti čisté energie. Komise klade důraz na implementaci regulačního rámce a vyzývá zbývající členské státy, aby bezodkladně předložily své národní klimaticko-energetické plány (NECP) a umožnily tak komplexní posouzení pokroku.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com,
Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé
inteligence BING AI.

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**STAV
ENERGETICKÉ UNIE**

STAV ENERGETICKÉ UNIE

Evropská komise dne 11. září zveřejnila již devátou výroční zprávu o stavu energetické unie. Na konkrétních příkladech dokládá pokrok, kterého EU dosáhla v oblasti čisté energie. Zároveň uvádí přehled regulačního rámce přijatého v uplynulém období, přičemž se nyní hodlá zaměřit na jeho provádění s cílem podpořit pokračování přechodu jejího hospodářství na čistou energii a zajistit energetickou bezpečnost.

V rámci hodnocení pokroku EU při plnění klimaticko-energetických cílů zpráva uvádí, že od roku 1990 do roku 2022 emise skleníkových plynů klesly o více než 32,5 %, zatímco hospodářství EU ve stejném období vzrostlo přibližně o 67 %.

Evropská unie zároveň výrazně zvýšila svoji kapacitu obnovitelné energie. V loňském roce bylo v Evropě instalováno 56 GW nových solárních elektráren. Podle předběžných údajů bylo v první polovině letošního roku vyrobeno z OZE přibližně 50 % elektřiny. Větrná energie přitom překonala objem výroby z plynu a stala se po jaderné energii druhým největším

zdrojem pro výrobu elektřiny v EU.

Co se týká závislosti na ruských zdrojích energie, klesl podíl ruského plynu (plynovody a LNG) na celkovém dovozu ze 45 % v roce 2021 na 18 % v první polovině roku 2024.

V uplynulém období členské státy přijaly legislativní rámec, který je zaměřen na dosažení dohodnutých klimatických cílů a posílení energetické bezpečnosti. Balíček Fit for 55 (a právní akty vyplývající z plánu REPowerEU) má zajistit snížení emisí skleníkových plynů na úrovni EU do roku 2030 alespoň o 55 %. Plán REPowerEU reaguje na narušení globálního trhu s energií, které bylo způsobeno ruskou invazí na Ukrajinu, a má za cíl postupně odstranit závislost na ruských fosilních palivech.

V letošním roce vstoupily v platnost akt o klimaticky neutrálním průmyslu (Net-Zero Industry Act) a akt o kritických surovinách (Critical Raw Materials Act). Za cíl mají posílit odolnost dodavatelských řetězců prostřednictvím diverzifikovaného získávání zdrojů a vybudovat silnou evropskou domácí základnu pro čisté technologie.

Výroční zpráva dále uvádí, že v příštích letech bude zapotřebí řešit nově vznikající výzvy. Patří mezi ně nedostatečné ambice v nastavení vnitrostátních cílů pro obnovitelné zdroje a energetickou účinnost, rozdíl v cenách energie ve srovnání s ostatními globálními

konkurenty, riziko strategických závislostí či nárůst energetické chudoby.

Jedním z hlavních úkolů pro nadcházející období bude posílení konkurenceschopnosti EU. Předsedkyně Evropské komise již avizovala, že předloží další legislativní a strategická opatření, včetně návrhu nové dohody o čistém průmyslu (Clean Industrial Deal) či případné revize nařízení o správě energetické unie. Zaměřit se hodlá na vytváření vhodných podmínek pro podniky, zejména zjednodušení regulačního prostředí, snížení nákladů na energii, podporu investic do čistých technologií či rozvoj infrastruktury.

Zpráva o stavu energetické unie vyzývá členské státy, aby se nyní zaměřily na provádění právních předpisů EU v oblasti energetiky a klimatu a zvýšily úsilí na dosažení cílů pro rok 2030. V závěru výroční zprávy o energetické unii Komise naléhá na zbývající členské státy, aby bezodkladně předložily své národní klimaticko-energetické plány (NECP) a umožnily tak komplexní posouzení pokroku a úpravu strategií pro plnění klimatických cílů na evropské úrovni. Což je nezbytný krok pro očekávanou revizi klimatického zákona EU (European Climate Law).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZPRÁVA
O KONKURENCE-
SCHOPNOSTI EU

ZPRÁVA O KONKURENCESCHOPNOSTI EU

Bývalý prezident Evropské centrální banky Mario Draghi zveřejnil dne 9. září dlouho očekávanou zprávu o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti. O vypracování strategie EU, včetně hloubkové analýzy a doporučení, jak se vypořádat s ekonomickými výzvami a dosáhnout silnější pozice v globální hospodářské konkurenci, požádala předsedkyně Evropské komise italského bankéře, ekonoma a politika již před rokem.

Předsedkyně von der Leyen na společné tiskové konferenci zdůraznila, že téma konkurenceschopnosti je na prvním místě evropské agendy. Ujistila, že zjištění a doporučení prezentovaná ve zprávě budou inspirací pro příští práci Komise, a to zejména při přípravě nové dohody o čistém průmyslu (Clean Industrial Deal). Von der Leyen v návrhu této dohody hodlá sledovat úspěšné provedení ekologické a digitální transformace. Dekarbonizace průmyslu by měla být podpořena zejména prostřednictvím inovací.

Shodně se zprávou Maria Draghi považuje předsedkyně Komise za stěžejní snížení cen energií, mobilizaci veřejných a soukromých investic či zlepšení podnikatelského prostředí snížením zbytečné byrokracie.

Za klíčovou oblast v souvislosti se schopností EU konkurovat ostatním globálním regionům označil Mario Draghi energetiku. Zpráva uvádí, že maloobchodní ceny elektřiny, zejména pro průmyslová odvětví, jsou v současnosti dvakrát až třikrát vyšší než v USA a Číně. K řešení problémů v oblasti konkurenceschopnosti proto navrhuje usilovat o snížení cen energie pro konečné uživatele. Zdůrazňuje také, že je třeba urychlit dekarbonizaci. S ohledem na ambiciózní klimatické cíle EU Draghi prosazuje technologickou neutralitu, tj. využívání všech dostupných nízkouhlíkových technologií a řešení, včetně obnovitelných zdrojů energie, jaderné energie, vodíku, baterií, rozvoje infrastruktury, energetické účinnosti či technologií spojených se zachycováním, využíváním a skladováním uhlíku (CCUS – Carbon Capture, Utilization and Storage).

Zpráva dále uvádí, že za přetrvávajícím zvýšením cen energií jsou strukturální příčiny. Draghi apeluje na vytvoření „skutečné energetické unie“. V praxi to znamená posílení správy jednotného trhu s energií, resp. zajištění účinného (centrálního) regulačního dohledu, větší využívání společného nákupního systému či urychlení rozvoje infrastruktury. Co se týká

přerozdělování příjmů ze systému obchodování s emisemi (EU ETS), navrhuje vyčlenit větší část těchto příjmů na dekarbonizaci energeticky náročných odvětví (EII) se zaměřením na inovativní technologie. Zdůrazňuje také význam dlouhodobých nástrojů, jako jsou smlouvy o nákupu elektřiny (PPA) a dvoucestné rozdílové smlouvy (CfD).

Mario Draghi prezentuje zcela bezprecedentní investiční potřeby (více než dvojnásobné ve srovnání s Marshallovým plánem), které by EU potřebovala, aby mohla konkurovat rostoucím ekonomikám USA i Číny. Konkrétně mluví o investičních potřebách ve výši 750 až 800 miliard eur ročně. Vyzývá k větší centralizaci evropského hospodářství s jasnou průmyslovou politikou. Podle analýzy potřebuje EU v relativně krátké době navýšit investice do přeshraniční infrastruktury, dekarbonizace či digitálních inovací, a také snížit zbytečnou byrokracii a urychlit proces povolování staveb.

Do jaké míry se budou doporučení Draghiho zprávy realizovat záleží nyní na vládách 27 členských států EU. Ambiciózní balíček návrhů bude s největší pravděpodobností narážet na ekonomické i politické překážky. Dotvoření efektivního jednotného trhu bude podle analýzy vyžadovat posílení centrálních regulačních orgánů (na úkor národních) či zajištění bezprecedentních investic. A v těchto otázkách zůstávají členské státy rozdělené.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PROJEKTY
SPOLEČNÉHO ZÁJMU

PROJEKTY SPOLEČNÉHO ZÁJMU

Evropská komise dne 18. září zveřejnila dvě výzvy k podání žádosti o přeshraniční projekty energetické infrastruktury, s cílem získat status projektu společného zájmu (PCI – Projects of Common Interest) nebo projektu ve společném zájmu (PMI – Projects of Mutual Interest).

První výzva je zaměřená na projekty v oblasti elektřiny, vodíku a elektrolyzérů a je otevřená do 18. listopadu. Druhá výzva, která se týká projektů v oblasti inteligentních plynárenských a inteligentních elektrických sítí (Smart Grids) a dále systémů pro zachycování uhlíku, bude otevřená do 18. prosince.

Projekty PCI jsou klíčové projekty přeshraniční infrastruktury, které spojují energetické systémy členských států EU. Projekty PMI představují klíčové přeshraniční energetické infrastrukturní projekty mezi EU a nečlenskými zeměmi, které přispívají k energetickým a klimatickým cílům.

Projekty společného zájmu (PCI a PMI) získávají výhody zrychleného plánování a udělování povolení, lepších regulatorních podmínek a díky zefektivnění procesu posuzování vlivu na životní prostředí mají nižší administrativní náklady. Výhodou je také větší jistota pro investory nebo právo žádat o financování z Nástroje pro propojení Evropy (CEF).

Aby projekt v oblasti elektřiny a vodíku získal status PCI/PMI musí být zahrnut do desetiletých plánů rozvoje sítě (TYNDP) na rok 2024. Projekty budou posuzovány podle kritérií stanovených v nařízení TEN-T, přičemž se určí jejich příspěvek k realizaci příslušného prioritního koridoru energetické infrastruktury.

Komise uvádí, že projekty splňující všechny požadavky budou navrženy k zařazení na 2. unijní seznam PCI a PMI. Ten bude přijat aktem v přenesené pravomoci, který Komise schválí do konce roku 2025 a v platnost vstoupí počátkem roku 2026, pokud Evropský parlament nebo Rada nevznesou námitky.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

POKYNY K PROVÁDĚNÍ
REVIDOVANÝCH
SMĚRNIC

POKYNY K PROVÁDĚNÍ REVIDOVANÝCH SMĚRNIC

Dne 2. září přijala Evropská komise pokyny, které mají členským státům usnadnit provádění revidovaných směrnic o obnovitelné energii a o energetické účinnosti do vnitrostátního práva. Řádná implementace stávajícího právního rámce pro rok 2030, zjednodušení tohoto procesu a sladění s realitou členských států, je jednou z priorit avizovaných staronovou předsedkyní Evropské komise.

První tři dokumenty pokrývají odlišné oblasti **směrnic** o obnovitelných zdrojích energie. Konkrétně se to týká vytápění a chlazení (články 15a, 22a, 23 a 24), integrace energetického systému (článek 20a) a obnovitelných paliv nebiologického původu (RFNBO) (články 22a, 22b a 25). Čtvrtý dokument předkládá doporučení k aspektům vytápění a chlazení, a to v souvislosti se **směrnicí** o energetické účinnosti (článek 26).

Pokyny pro vytápění a chlazení objasňují pravidla účtování vyššího podílu obnovitelné

energie v tomto sektoru, a také způsob použití definice odpadního tepla ve směrnici o obnovitelných zdrojích.

Pokyny k integraci energetického systému objasňují nové požadavky na provozovatele elektrizačních soustav, kteří budou muset poskytovat aktuální informace o podílu obnovitelné energie a obsahu emisí skleníkových plynů v elektřině dodávané koncovým uživatelům. Specifikují také povinnosti výrobců baterií a elektrických vozidel. Upřesňují mj. požadavky na chytré a obousměrné dobíjení a možnost malých a decentralizovaných zdrojů (jako jsou elektrická vozidla, stacionární baterie či tepelná čerpadla) aktivně se podílet na trzích s elektřinou.

Pokyny k obnovitelným palivům nebiologického původu (RFNBO) objasňují cíle pro spotřebu RFNBO v průmyslu a dopravě.

Čtvrtý dokument, **doporučení** k aspektům vytápění a chlazení, objasňuje, jak mohou členské země zajistit efektivní využití přebytečného tepla dostupného z průmyslových odvětví či datových center. Vysvětluje také způsoby, jak stanovit povinnosti plánování platné pro systémy, které nesplňují kritéria pro účinné soustavy dálkového vytápění a chlazení.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

SLOŽENÍ NOVÉ
EVROPSKÉ KOMISE

SLOŽENÍ NOVÉ EVROPSKÉ KOMISE

Předsedkyně Evropské komise dne 17. září představila složení nové Evropské komise. Podle jejích slov přidělená portfolia odpovídají základním evropským prioritám definovaným pro nadcházející období. **Politický program Komise je zaměřen na prosperitu, bezpečnost a ochranu demokracie, přičemž sjednocujícím prvkem je zajištění konkurenceschopnosti.**

Von der Leyen jmenovala šest výkonných místopředsedů. Velmi silné portfolio získala Teresa Ribera (Španělsko), která se v nastupující exekutivě EU stane výkonnou místopředsedkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci. Odpovědnost ponese i za politiku hospodářské soutěže. Jejím úkolem bude realizovat ambiciózní vizi dosažení cílů stanovených v Zelené dohodě prostřednictvím silné a konkurenceschopné EU. Bývalá místopředsedkyně španělské vlády a ministryně pro ekologickou transformaci bude koordinovat práci ohledně čisté průmyslové

dohody (Clean Industrial Deal), kterou by Komise měla zveřejnit během prvních 100 dnů svého mandátu. S odvoláním na Draghiho zprávu von der Leyen také Riberu pověřila prací na snížení evropských cen energií a ukončení závislosti na fosilních palivech.

Předsedkyně Evropské komise zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, jak se jednotlivá portfolia prolínají, musí všichni komisaři spolupracovat. Ribera tak bude mít pracovně blízko ke komisaři pro klima, uhlíkovou neutralitu a čistý růst Wopke Hoekstrove (Nizozemsko). Ten má za úkol pokračovat v práci na provádění politiky v oblasti klimatu, adaptace, klimatické diplomacie a dekarbonizace.

Společná témata budou řešit také s komisařem pro energetiku a bydlení. Na toto portfolio nominovala von der Leyen bývalého dánského ministra pro klima a energetiku a poté ministra pro globální opatření v oblasti klimatu Dana Jørgensena. Za úkol má dokončení „robustní energetické unie“. Jeho práce bude zaměřena na vypracování akčního plánu pro cenově dostupnou energii, investice do čisté energie, modernizaci energetické infrastruktury či práci na akčním plánu pro elektrifikaci. Jeho přístup má respektovat technologickou neutralitu, přičemž by měl podporovat vývoj nové generace malých modulárních reaktorů (SMR). V oblasti bydlení se zaměří na všechny aspekty od energetické účinnosti, investic, cenově dostupného bydlení až po energetickou

chudobu. V době, kdy byl Jørgensen ve funkci ministra pro klima, přijalo Dánsko jeden z neambicióznějších klimatických cílů – snížení emisí skleníkových plynů o 70 % do roku 2030 (ve srovnání s úrovní z roku 1990).

Teresa Ribera bude úzce spolupracovat také se svým kolegou Stéphanem Séjourné (Francie), nominovaným na výkonného místopředsedu pro prosperitu a průmyslovou strategii. Von der Leyen ho pověřila prací na čisté průmyslové dohodě. S odvoláním na Draghiho zprávu dostal dále za úkol zlepšit na všech úrovních koordinaci tak, aby potřebné investice byly lépe zacílené. V jeho gesci bude rovněž implementace aktu o klimaticky neutrálním průmyslu (Net Zero Industry Act) a aktu o kritických surovinách (Critical Raw Materials Act).

Všech 26 nominovaných komisařů nyní čeká slyšení v příslušných výborech Evropského parlamentu. Očekává se, že slyšení začnou v říjnu. Následně novou Komisi jako celek schválí Parlament v rámci plenárního zasedání.

Grafický přehled komisařů najdete na [následující straně](#).

Nominační dopisy pro portfolia jednotlivých komisařů jsou [zde](#).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

SLOŽENÍ NOVÉ
EVROPSKÉ KOMISE

SEPTEMBER 2024

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

DEBATA
V EVROPSKÉM
PARLAMENTU

DEBATA V EVROPSKÉM PARLAMENTU

Debata, která proběhla dne 4. září v rámci výboru ITRE (Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku) Evropského parlamentu, se zaměřila na současný stav evropské energetické politiky, výzvy spojené s energetickou bezpečností a konkurenceschopností, a na nadcházející priority Evropské komise. Hostem byla **Ditte Juul Jørgensen, generální ředitelka DG ENER (Generální ředitelství pro energetiku).**

Současný stav a hlavní výzvy

Jørgensen ve svém úvodním vystoupení zdůraznila, že Evropská unie v posledním období přijala robustní legislativní rámec v rámci Zelené dohody (Green Deal) a balíčku Fit for 55, který má pomoci snížit emise a posílit energetickou soběstačnost. Tyto iniciativy zároveň spolu s REPowerEU posloužily jako nástroj reakce na válku na Ukrajině a související energetickou krizi.

Nadcházející Komise bude klást důraz na konkurenceschopnost evropského průmyslu

a energetiky. Do prvních 100 dní nového mandátu by měl být představen tzv. Clean Industrial Deal, který bude zahrnovat opatření na zajištění dostupných cen energií a bezpečnosti dodávek. K dosažení těchto cílů bude nutné posílit infrastrukturu potřebnou pro elektrifikaci, zjednodušit administrativní procesy a zhodnotit, zda jsou současná povolovací řízení dostatečně efektivní.

Role jednotlivých politických skupin

Debata následně pokračovala diskusí se zástupci jednotlivých politických skupin v Evropském parlamentu. Zástupci Evropské lidové strany (EPP) zdůraznili potřebu posílit vzájemnou spolupráci a budovat energetické interkonektory, které by zajistily spolehlivější dodávky energie mezi členskými státy EU.

Skupina S&D se zaměřila na otázku nekalých praktik na energetickém trhu, přičemž Jørgensen odpověděla, že Evropská komise již podnikla kroky k posílení dohledu nad trhem prostřednictvím revize nařízení REMIT a posílení agentury ACER, která sleduje energetický trh.

Zástupci skupiny Renew Europe zdůraznili význam energetické transformace a potřebu přizpůsobit stávající sítě novým požadavkům, aby byly schopné zvládnout rostoucí podíl obnovitelných zdrojů energie. Podle Jørgensen se Evropská komise chystá revidovat nařízení o správě energetické unie (governance), avšak konkrétní termín nevedla.

Český kontext

Do debaty se zapojili i čeští poslanci Evropského parlamentu: Ondřej Krutílek (ECR) a Ondřej Knotek (PřE). Knotek požadoval více bezplatných emisních povolenek nebo výjimky pro teplárny, protože cena emisních povolenek podle něj žene ceny tepla příliš vysoko. Krutílek se ptal na možnost revidovat současné cíle dekarbonizace před jejich dalším zpřísněním a na roli jaderné energie v energetickém mixu.

Budoucí směr a priority

Jørgensen zdůraznila, že jedním z klíčových úkolů Evropské komise bude zajistit implementaci stávající legislativy a motivovat členské státy, aby aktualizovaly své **Národní energetické a klimatické plány** (NECP). Důležitou roli v budoucím energetickém mixu bude hrát jádro, které by mělo zůstat stabilní součástí dekarbonizovaného systému i v roce 2040. Další výzvou bude diverzifikace nejen plynu, ale i dalších zdrojů, včetně jaderného paliva a kritických minerálů potřebných pro baterie a obnovitelné zdroje energie.

Debata ukázala, že otázky energetické bezpečnosti, konkurenceschopnosti a transformace na udržitelnou energetiku zůstávají v centru evropské politiky, přičemž se ale nově klade více důraz na praktické provedení již přijatých opatření.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

POLOLETNÍ ZPRÁVA
O STAVU GLOBÁLNÍHO
TRHU S UHLÍM

POLOLETNÍ ZPRÁVA O STAVU GLOBÁLNÍHO TRHU S UHLÍM

Mezinárodní agentura pro energii (IEA) publikovala v červenci aktualizovanou zprávu o stavu globálního trhu s uhlím. Jedná se o nejnovější analýzu poptávky po uhlí, jeho produkce, obchodování s ním a o jeho cenách v celosvětovém měřítku. Dokument zpracovává data z roku 2023, pracuje ale také s odhady za první polovinu letošního roku a přináší výhled na zbytek roku 2024 i rok následující.

Jaké jsou nejdůležitější závěry zprávy ?

Trhy s uhlím se po několika letech nejistoty způsobené globální energetickou krizí celosvětově stabilizovaly. Uhlí zůstalo primární surovinou pro výrobu elektrické energie ve světě a zvýšená poptávka po elektřině nadále živí poptávku po něm. IEA se navíc domnívá, že přestože ekologické energetické zdroje jsou nadále na vzestupu, není jisté, že se ve světle aktuálních světových událostí nenacházíme v bodu strukturálního poklesu této poptávky. Poptávka po uhlí byla v roce 2023 nejvyšší v historii. Uhlí ovšem také zůstává největším zdrojem emisí oxidu uhličitého, a přestože

technologie spojené se zachycováním, využíváním a skladováním uhlíku tyto emise mohou snížit, pokračující využívání uhlí má zásadní dopad na úsilí o dosažení klimatických cílů.

Jak se vyvíjí celosvětová poptávka po uhlí ?

Globální poptávka po uhlí vzrostla v roce 2023 o 2,6 % a dosáhla tak nového historického rekordu ve výši 8,7 miliard tun. O vzestup se dělí jak výroba elektrické energie (1,9 %, 10 690 TWh), tak průmyslová spotřeba, zejména při výrobě železa a oceli. Největší podíl na růstu mají dvě asijské velmoci, tedy Čína a Indie. V případě Číny vzrostla poptávka o 6 %, tj. o 276 milionů tun. Analytici očekávají mírné zpomalení tohoto nárůstu, který se projeví i globálně, z důvodu dalšího rozvoje obnovitelných zdrojů (OZE) v Číně – a to již v letošním roce. Tento pokles však bude zcela jistě částečně dorovnáván neustávajícím růstem poptávky po elektřině kvůli rostoucím sektorům průmyslu i služeb. Bržděný bude naopak stagnujícím reálním trhem v zemi, který je provázán s energeticky náročnou výrobou cementu a oceli. Nárůst poptávky v Indii dosáhl hodnot 9,2 %, tedy 105 milionů tun. Obě ekonomiky tak dohromady převážily pokles poptávky po uhlí v Evropské unii (- 22,5 %, - 103 milionů tun) a Spojených

státech (- 17,3 %, - 81 milionů tun). Právě v USA klesá poptávka po uhlí setrvale již od roku 2008, na druhou stranu v prvním pololetí letošního roku došlo k výraznému zpomalení poklesu vinou pomalého přechodu na zemní plyn v americké energetice. Naopak se se trvale snižuje poptávka v EU, kde se očekává v letošním roce další dvouciferný pokles (- 19 %).

Jak se vyvíjela produkce uhlí ?

Tři největší producenti uhlí, kteří pokrývají celkem 70 % celosvětové dodávky této suroviny, pokračovali v roce 2023 v navyšování produkce. Z této trojice relativně nejvíce rostla produkce uhlí v Indonésii (13 %), těsně následované Indií (12 %) a s odstupem třetí Čínou (3,4 %). Čína se, stejně jako Indie, pomocí rozšíření těžby uhlí snaží zajistit vlastní energetickou bezpečnost, naopak Indonésie je i přes rostoucí domácí spotřebu orientovaná na export. Čtvrtý největší dodavatel uhlí, kterým jsou Spojené státy, snížil produkci uhlí o 2,8 % a jen velmi malý pokles zaznamenalo Rusko, a to i přesto, že vývoz uhlí podléhá sankcím. V první polovině letošního roku mělo dojít k mírnému poklesu globální produkce uhlí ve výši 0,7 %, a to především z důvodu 1,7% poklesu těžby v Číně, která představuje až polovinu celosvětové produkce uhlí. Zde se však

---

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**POLOLETNÍ ZPRÁVA
O STAVU GLOBÁLNÍHO
TRHU S UHLÍM**

---

očekává ve zbytku roku zotavení, a tedy mírnější pokles těžby (pravděpodobně o 0,8 %). Nadále růst má naopak těžba uhlí jak v Indii, tak v Indonésii. V první polovině roku začala ještě rychleji klesat produkce uhlí v USA (- 17 %), kde stále zůstávají velké zásoby této nerostné suroviny.

Jak se s uhlím v uplynulém roce obchodovalo ?

Globální objem mezinárodního obchodu s uhlím dosáhl historického rekordu a poprvé překonal hodnotu 1,5 miliardy tun. V hlavní roli je opět Čína, která dosáhla bezprecedentního růstu dovozu uhlí s 40% nárůstem (480 milionů tun) a to i přes zmíněný nárůst domácí těžby. Rostly rovněž dovozy do Indie a jihovýchodní Asie. Tím byl překonán i propad dovozů do dvou klíčových ekonomických oblastí - Evropy a severovýchodní Asie (Japonsko, Jižní Korea a Tchaj-wan), kam se dovezlo o 50 milionů tun uhlí méně. Analýza navíc očekává další mírný nárůst mezinárodního obchodu v letošním roce. Další pokles poptávky v Japonsku, Jižní Koreji, Tchaj-wanu a EU totiž nebude schopen kompenzovat rostoucí dovozy do Číny, Indie a Vietnamu. V roce 2023 zvýšili objem vývozu všichni tradiční exportéři s výjimkou Ruska. Indonésie se stala prvním vývozcem uhlí v historii, který překonal hodnotu 500 milionů tun ročního vývozu, svůj vývoz například oproti roku

2022 zdvojnásobilo (a oproti roku 2021 zčtyřnásobilo) také Mongolsko (70 milionů tun).

